

11 НАЈЧЕШЋИХ ГРЕШАКА НАРУЧИЛАЦА ПРИЛИКОМ СПРОВОЂЕЊА ПОСТУПАКА ЈАВНИХ НАБАВКИ

→ ШТА ЈЕ ЦИЉ ЈАВНЕ НАБАВКЕ?

Циљ јавне набавке је закључивање уговора за набавку добара, услуга и радова, како би се задовољиле потребе крајњих корисника. Крајњи корисници су грађани Републике Србије. Закључивање уговора спроводи се у складу са начелима јавних набавки и прописима којима се уређују јавне набавке, како би се потребе задовољиле на ефикасан начин, уз испуњење стандарда „вредност за новац“.

→ КАКО УНАПРЕДИТИ СИСТЕМ ЈАВНИХ НАБАВКИ?

Један од најефикаснијих начина за унапређење система јавних набавки јесте јачање капацитета учесника у поступцима јавних набавки. Поред тога, треба нагласити да нема унапређења система без ефикасног система заштите права у поступцима јавних набавки.

Имајући то у виду, обука наручилаца о њиховим најчешћим грешкама несумњиво јесте добар механизам за јачање система јавних набавки и јачање поверења привредних субјеката и крајњих корисника у систем јавних набавки у Републици Србији.

Анализом извештаја Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки (у даљем тексту: Републичка комисија) може се утврдити релативно висок проценат поступака јавних набавки који су делимично или у целини поништени одлукама Републичке комисије. Наиме, у 2016. години, Републичка комисија делимично је поништила 656 поступака јавних набавки, док је у целини поништено 126 поступака, од укупно донетих 1370 одлука поводом поднетих захтева за заштиту права.

Анализом донетих одлука, уочена су одређена неправилна поступања наручилаца која се могу окарактерисати као учестала, те је потребно наручиоцима указати на њих у циљу смањења оваквих поступања и смањења броја захтева за заштиту права.

Учестала неправилна поступања наручилаца могу се поделити у две фазе – приликом сачињавања конкурсне документације и у фази стручне оцене понуда.

→ ШТА ЖЕЛИМО ПОСТИЋИ?

Сврха овог документа јесте указивање на најчешће грешке које наручиоци праве током спровођења поступака јавних набавки, а које за резултат имају поништење (у целини или делимично) поступака јавних набавки.

Циљ документа јесте да допринесе смањењу грешака наручилаца, односно да наручиоци не праве исте грешке које су се показале честим у поступцима јавних набавки, а самим тим и смањењу броја захтева за заштиту права, чиме ће се обезбедити ефикасније задовољење потреба крајњих корисника у поступцима јавних набавки.

Поред тога, на наведени начин може доћи до пораста поверења приватног сектора (привредних субјеката, понуђача) у систем јавних набавки и поступање наручилаца.

У наставку је преглед у поступцима заштите права уочених учесталих неправилности у поступању наручилаца.

→ САЧИЊАВАЊЕ КОНКУРСНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Конкурсна документација представља један од најважнијих докумената које припрема наручилац у поступку јавне набавке. Конкурсна документација мора бити припремљена на начин да понуђачи на основу ње могу да припреме прихватљиву понуду. Са аспекта поништења поступака јавних набавки због недостатака у конкурсној документацији посебно су значајна три сегмента: одређивање техничких спецификација, одређивање услова за учешће у поступку и одређивање и описивање критеријума за доделу уговора.

Законом о јавним набавкама („Службени гласник РС“, бр. 124/12, 14/15 и 68/15, у даљем тексту: ЗЈН) прописано је да наручилац не може да ограничи конкуренцију, а посебно не може онемогућавати било којег понуђача да учествује у поступку јавне набавке неоправданом употребом преговарачког поступка, нити коришћењем дискриминаторских услова, техничких спецификација и критеријума.

1. Неправилности при дефинисању техничких спецификација

Техничке спецификације су онај део конкурсне документације у којем наручилац даје тачан опис предмета јавне набавке. Из тог описа се виде захтеви наручиоца у погледу својстава, квалитета, количина и других елемената самог предмета јавне набавке. Наручилац мора да припреми техничке спецификације на што објективнијим основама и да избегава било какве субјективне оцене или одређивање предмета јавне набавке према робном знаку, патенту или типу или околностима које би могле унапред да одреде изабраног понуђача, односно произвођача добара.

Чланом 70. став 1. ЗЈН прописано је да техничке спецификације и пројектна документација, у смислу овог закона, представљају техничке захтеве који су обавезни и саставни део конкурсне документације у којима су предвиђене описане карактеристике добара услуга или радова. Оне морају омогућити да се добра, услуге или радови који се набављају опишу на начин који је објективан и који одговара потребама наручиоца.

Чланом 72. ЗЈН прописано је да наручилац не може да користи нити да се позива на техничке спецификације или стандарде које означавају добра, услуге или радове одређене производње, извора или градње, да наручилац не може у конкурсној документацији да назначи било који појединачни робни знак, патент или тип, нити посебно порекло или производњу, да наручилац не може да у конкурсну документацију укључи било коју одредбу која би за последицу имала давање предности или елиминацију појединих понуђача, на начин из ст. 1. или 2. овог члана, осим ако наручилац не може да опише предмет уговора на начин да спецификације буду довољно разумљиве понуђачима, те да навођење елемената попут робног знака, патента, типа или произвођача мора бити праћено речима „или одговарајуће”.

У поступцима заштите права уочене су следеће неправилности у поступању наручилаца:

- техничке спецификације може испунити само добро одређеног произвођача¹;
- неправилно коришћење робног знака, односно ознаке произвођача и коришћење без омогућавања да се нуди „одговарајуће“ добро²;
- предвиђа се тестирање узорака без предвиђене методологије, транспарентности и др.³

2. Неправилности при дефинисању додатних услова – финансијских капацитет

ЗЈН је прописано да наручилац у конкурсној документацији одређује додатне услове за учешће у поступку јавне набавке у погледу финансијског, пословног, техничког и кадровског капацитета увек када је то потребно имајући у виду предмет јавне набавке, те да наручилац одређује услове за учешће у поступку тако да ти услови не дискриминишу понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке.

Неправилности у поступању наручилаца приликом одређивања додатних услова за учешће, односно повреда одредаба члана 76. ст. 2. и 6. ЗЈН, које се уочавају у поступку заштите права су: непостојање логичке везе са предметом јавне набавке, немогућност наручилаца да објасне разлоге којима су се руководили приликом дефинисања додатног услова тј. да им је исти потребан имајући у виду предмет јавне набавке, односно да образложе објективну потребу за одређивањем одређеног услова.

У поступцима заштите права уочена су следећа неправилна поступања наручилаца:

- наручиоци захтевају превисок износ прихода, односно захтевају приход у кратком периоду⁴;
- наручиоци, без јасног разлога за то, захтевају ликвидност понуђача као услов, као и да није пословао са нето губитком⁵.

3. Неправилности при дефинисању додатних услова - пословни капацитет

У поступцима заштите права уочена су следећа неправилна поступања наручилаца:

- наручиоци захтевају да је понуђач у последњих 12 месеци испоручивао предмет јавне набавке, без јасног разлога за то⁶;
- неприхватљиво везивање референци за одређене категорије претходних наручилаца⁷;

¹ Као пример видети решења Републичке комисије:

- бр. 4-00-954/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/954-2016odlukark.pdf?id=18961>)

- бр. 4-00-2980/2015 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/2980-2015odlukark.pdf?id=17698>)

- бр. 4-00-867/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/867-2016odlukark.pdf?id=18511>)

² Као пример видети решења Републичке комисије:

- бр. 4-00-2139/2015 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/2139-2015odlukark.pdf?id=17379>)

- бр. 4-00-2749/2015 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/2749-2015odlukark.pdf?id=17245>)

³ Као пример видети решења Републичке комисије:

- бр. 4-00-261/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/261-2016odlukark.pdf?id=17233>)

- бр. 4-00-2905/2015 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/2905-2015odlukark.pdf?id=16856>)

⁴ Као пример видети решења Републичке комисије:

- бр. 4-00-1564/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/1564-2016odlukark.pdf?id=20051>)

- бр. 4-00-807/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/807-2016odlukark.pdf?id=18653>)

⁵ Као пример видети решења Републичке комисије:

- бр. 4-00-954/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/954-2016odlukark.pdf?id=18961>)

- бр. 4-00-453/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/453-2016odlukark.pdf?id=17908>)

⁶ Као пример видети решење Републичке комисије бр. 4-00-518/2016

(<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/518-2016odlukark.pdf?id=18523>)

- немогућност да се објасни логичка веза са предметом (стандарди ИСО 9001, 14001, 18001, 13485, 27001)⁸.

4. Неправилности при дефинисању додатних услова - кадровски капацитет

У поступцима заштите права уочена су следећа неправилна поступања наручилаца:

- захтев да лица која чине кадровски капацитет буду запослена на неодређено време⁹;
- превелики захтевани број кадрова имајући у виду предмет¹⁰;
- безбедност и здравље на раду додатни услов, а прописан је као обавезни услов¹¹.

5. Неправилности при дефинисању додатних услова - технички капацитет

У поступцима заштите права уочена су следећа неправилна поступања наручилаца:

- захтев да објекти и опрема буду у власништву понуђача¹²;
- немогућност да се објасни логичка веза предмета и захтеваног техничког капацитета¹³.

6. Неправилности приликом одређивања критеријума за доделу уговора

По дефиницији из члана 3. став 1. тачка 29) ЗЈН критеријум је мерило које се користи за вредновање, упоређивање и оцењивање понуда. Критеријуми су као и техничке спецификације и услови за учешће у поступку конситутивни елемент конкурсне документације. Селекција понуђача врши се према условима, па тек онда селекција понуде(а) према критеријумима.

Чланом 84. ст. 2. и 3. ЗЈН прописано је да елементи критеријума на основу којих наручилац додељује уговор морају бити описани и вредновани, не смеју бити

⁷ Као пример видети решења Републичке комисије:

- бр. 4-00-827/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/827-2016odlukark.pdf?id=18852>)
 - бр. 4-00-1585/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/1585-2016odlukark.pdf?id=19750>)
 - бр. 4-00-24/2017 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/24-2017odlukark.pdf?id=20335>)

⁸ Као пример видети решења Републичке комисије:

- бр. 4-00-554/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/554-2016odlukark.pdf?id=18522>)
 - бр. 4-00-1855/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/1855-2016odlukark.pdf?id=19867>)
 - бр. 4-00-761/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/761-2016odlukark.pdf?id=18449>)

⁹ Као пример видети решења Републичке комисије:

- бр. 4-00-582/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/582-2016odlukark.pdf?id=18248>)
 - бр. 4-00-297/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/297-2016odlukark.pdf?id=18057>)
 - бр. 4-00-2476/2015 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/2476-2015odlukark.pdf?id=17678>)
 - бр. 4-00-554/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/554-2016odlukark.pdf?id=18522>)

¹⁰ Као пример видети решење Републичке комисије бр. 4-00-1585/2016

(<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/1585-2016odlukark.pdf?id=19750>)

¹¹ Као пример видети решење Републичке комисије бр. 4-00-1236/2016

(<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/1236-2016odlukark.pdf?id=19156>)

¹² Као пример видети решење Републичке комисије бр. 4-00-392/2016

(<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/392-2016odlukark.pdf?id=17902>)

¹³ Као пример видети решења Републичке комисије:

- бр. 4-00-392/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/392-2016odlukark.pdf?id=17902>)
 - бр. 4-00-104/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/104-2016odlukark.pdf?id=17046>)
 - бр. 4-00-585/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/585-2016odlukark.pdf?id=18027>)
 - бр. 4-00-2905/2015 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/2905-2015odlukark.pdf?id=16856>)
 - бр. 4-00-172/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/172-2016odlukark.pdf?id=18226>)
 - бр. 4-00-1489/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/1489-2016odlukark.pdf?id=21132>)

дискриминаторски и морају стајати у логичкој вези са предметом јавне набавке, те да наручилац у конкурсној документацији наводи, описује и вреднује критеријум и све елементе критеријума које намерава да примени, а посебно наводи методологију за доделу пондера за сваки елемент критеријума која ће омогућити накнадну објективну проверу оцењивања понуда.

Чланом 85. став 4. ЗЈН прописано је да услови за учешће из чл. 75. и 76. овог закона не могу бити одређени као елементи критеријума.

У поступцима заштите права уочене су следеће неправилности у поступању наручилаца:

- елементи критеријума без разрађене методологије примене или иста није пропорционално постављена¹⁴;
- *cassa sconto* као елемент критеријума¹⁵;
- „мешање“ услова за учешће и елемената критеријума¹⁶;
- дискриминаторски карактер елемента критеријума¹⁷.

→ СТРУЧНА ОЦЕНА ПОНУДА

Стручна оцена понуда је изузетно важна фаза поступка јавне набавке, која следи поступку отварања понуда и у којој се врши избор понуђача (понуде) којем ће бити додељен уговор о јавној набавци.

У фази стручне оцене понуда наручилац утврђује да ли понуђачи (и понуде) испуњавају услове прописане ЗЈН и другим прописима о јавним набавкама, као и услове одређене конкурсном документацијом у том поступку јавне набавке, а затим и врши рангирање понуда за које је оцењено да испуњавају све унапред предвиђене услове, и то применом елемената критеријума и методологије за доделу пондера која је утврђена претходно сачињеном конкурсном документацијом.

Грешке наручилаца у фази стручне оцене понуда могу довести до доделе уговора о јавној набавци понуђачу који није поднео „најбољу“ понуду и на тај начин наштетити како јавном интересу, тако и оном понуђачу који би правилном стручном оценом понуда био понуђач који би закључио конкретан уговор о јавној набавци.

Најважније одредбе ЗЈН у фази стручне оцене понуда, које наручиоци морају имати у виду и на правилан начин применити, су одредбе о: битним недостацима понуде (члан 106. ЗЈН), додатним објашњењима у вези с поднетим понудама (члан 93. ЗЈН), неубичајено ниској цени (члан 92. ЗЈН) и условима за доделу уговора и одлуци о додели

¹⁴ Као пример видети решења Републичке комисије:

- бр. 4-00-139/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/139-2016odlukark.pdf?id=17932>)

- бр. 4-00-2981/2015 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/2981-2015odlukark.pdf?id=17306>)

¹⁵ Као пример видети решења Републичке комисије:

- бр. 4-00-111/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/111-2016odlukark.pdf?id=18224>)

¹⁶ Као пример видети решења Републичке комисије:

- бр. 4-00-3176/2015 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/3176-2015odlukark.pdf?id=18059>)

- бр. 4-00-139/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/139-2016odlukark.pdf?id=17932>)

- бр. 4-00-2905/2015 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/2905-2015odlukark.pdf?id=16856>)

- бр. 4-00-2529/2015 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/2529-2015odlukark.pdf?id=16565>)

- бр. 4-00-695/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/695-2016odlukark.pdf?id=18655>)

¹⁷ Као пример видети решења Републичке комисије:

- бр. 4-00-1275/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/1275-2016odlukark.pdf?id=19284>)

- бр. 4-00-867/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/867-2016odlukark.pdf?id=18511>)

уговора, односно обустави поступка јавне набавке (чл. 107-109. ЗЈН). Свакако, од изузетног значаја за стручну оцену понуда је претходно сачињена конкурсна документација.

7. Непотпуно утврђено чињенично стање

Чланом 93. ЗЈН прописано је да наручилац може да захтева од понуђача додатна објашњења која ће му помоћи при прегледу, вредновању и упоређивању понуда, а може да врши и контролу (увид) код понуђача односно његовог подизвођача. Наручилац не може да захтева, дозволи или понуди промену елемената понуде који су од значаја за примену критеријума за доделу уговора, односно промену којом би се понуда која је неодговарајућа или неприхватљива учинила одговарајућом, односно прихватљивом, осим ако другачије не произлази из природе поступка јавне набавке.

У поступцима заштите права уочено је да наручиоци „недовољно“ користе наведену одредбу закона, те услед тога пре него што потпуно утврде чињенично стање у вези са достављеним понудама исте оцењују као (не)прихватљиве/(не)одговарајуће¹⁸.

8. Поступање наручилаца у вези са чланом 92. ЗЈН – неубичајено ниска цена

У складу са чланом 92. ЗЈН, наручиоци могу одбити понуду због неубичајено ниске цене, али само уколико:

- понуђена цена значајно одступа у односу на тржишно упоредиву цену и изазива сумњу у могућност извршења јавне набавке у складу са понуђеним условима;
- наручилац од понуђача захтева детаљно образложење свих њених саставних делова које сматра меродавним;
- наручилац по добијању образложења провери меродавне саставне елементе понуде.

У поступцима заштите права уочена су следећа неправилна поступања наручилаца:

- наручилац приликом сачињавања конкурсне документације не утврди количине, а у поступку стручне оцене понуда одбија понуду због постојања неубичајено ниске цене из разлога што је понуђач за одређене ставке понудио ниске цене¹⁹;
- неправилна оцена достављених образложења понуђене цене²⁰;
- необразложеност поступања наручиоца²¹.

9. Необразложена стручна оцена понуда

Чланом 108. став 4. ЗЈН прописано је да одлука о додели уговора мора бити образложена и мора да садржи нарочито податке из извештаја о стручној оцени понуда и упутство о правном средству. Такође, чланом 109. став 3. ЗЈН прописано је да је наручилац

¹⁸ Као пример видети решења Републичке комисије:

- бр. 4-00-681/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/681-2016odlukark.pdf?id=18693>)
- бр. 4-00-1712/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/1712-2016odlukark.pdf?id=20455>)
- бр. 4-00-1760/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/1760-2016odlukark.pdf?id=19958>)
- бр. 4-00-1847/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/1847-2016odlukark.pdf?id=19922>)

¹⁹ Као пример видети решење Републичке комисије бр. 4-00-119/2016
(<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/119-2016odlukark.pdf?id=17221>)

²⁰ Као пример видети решење Републичке комисије бр. 4-00-810/2016
(<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/810-2016odlukark.pdf?id=19781>)

²¹ Као пример видети решења Републичке комисије:
- бр. 4-00-937/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/937-2016odlukark.pdf?id=19240>)
- бр. 4-00-1324/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/1324-2016odlukark.pdf?id=19632>)

дужан да одлуку о обустави поступка писмено образложи, посебно наводећи разлоге обуставе поступка и упутство о правном средству.

У поступцима заштите права уочена су следећа неправилна поступања наручилаца:

- необразложеност разлога за одбијање понуде²²;
- небразложеност разлога за обуставу поступка јавне набавке²³.

10. Погрешна оцена достављених доказа

У складу са ЗЈН, наручилац је дужан да конкурсну документацију сачини на јасан и прецизан начин. Такође, чланом 106. ЗЈН (Битни недостаци понуде) прописано је да наручилац може одбити понуду, између осталих разлога, ако понуђач не докаже да испуњава обавезне услове за учешће и ако понуђач не докаже да испуњава додатне услове. Дакле, разлог за одбијање понуде, у складу са законом, не мора бити само по себи недостављање захтеваног доказа, већ чињеница да понуђач достављеним доказима није доказао испуњеност утврђеног услова.

У поступцима заштите права уочена су следећа неправилна поступања наручилаца:

- наручилац погрешно тумачи садржину достављеног доказа²⁴;
- наручилац не прихвата еквивалентан доказ (доказ који доказује утврђени услов из конкурсне документације, али није идентичан захтеваном)²⁵.

11. Одбијање понуда због „формалних“ недостатака

Чланом 106. ЗЈН (Битни недостаци понуде) прописано је да наручилац може одбити понуду ако: 1) понуђач не докаже да испуњава обавезне услове за учешће; 2) понуђач не докаже да испуњава додатне услове; 3) понуђач није доставио тражено средство обезбеђења; 4) је понуђени рок важења понуде краћи од прописаног; 5) понуда садржи друге недостатке због којих није могуће утврдити стварну садржину понуде или није могуће упоредити је са другим понудама.

У поступцима заштите права уочена су следећа неправилна поступања наручилаца:

- одбијање понуда из разлога што достављени обрасци нису идентични утврђеним, иако садрже све потребне податке²⁶;
- одбијање понуде из разлога што није наведен податак у захтеваном обрасцу, а садржан је у другом делу понуде²⁷.

²² Као пример видети решења Републичке комисије:

- бр. 4-00-74/2017 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/74-2017odlukark.pdf?id=20317>)

- бр. 4-00-983/2015 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/983-2015odlukark.pdf?id=14084>)

- бр. 4-00-1359/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/1359-2016odlukark.pdf?id=19453>)

²³ Као пример видети решења Републичке комисије:

- бр. 4-00-134/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/134-2016odlukark.pdf?id=17854>)

- бр. 4-00-1538/2016 (<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/1538-2016odlukark.pdf?id=19553>)

²⁴ Као пример видети решење Републичке комисије бр. 4-00-350/2016

(<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/350-2016odlukark.pdf?id=17818>)

²⁵ Као пример видети решење Републичке комисије бр. 4-00-2410/2015

(<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/2410-2015odlukark.pdf?id=16449>)

²⁶ Као пример видети решење наведено под бр. 10 (бр. 4-00-2410/2015)

²⁷ Као пример видети решење Републичке комисије бр. 4-00-109/2017

(<http://www.kjn.gov.rs/sw4i/download/files/article/109-2017odlukark.pdf?id=20475>)

**Овај документ израђен је у сарадњи с представницима ОЕЦД/СИГМА с циљем унапређивања рада наручилаца у систему јавних набавки Републике Србије.*